

Kamarás István

A szó hatalma*

A kimondott szónak nagy hatalma van: képes embereket felemelni, boldoggá és sikeressé tenni, egyeseket szörnyszülötté zülleszteni, másokat pedig halálba küldeni.

Emlékezzünk egy hetven évvel ezelőtti eseményre! 1944. augusztus 2-án felszámolták az auschwitz–birkenai II/E cigánytábort, kivégezték annak utolsó 3000 lakóját. Ez a tábor csak egy volt a sok közül. Ebben a bizonyos cigány táborban nem volt magyarországi roma, most mégis itt Albertirsán emlékezünk, hiszen a vérségi kötelék összeláncol bennünket. A fájdalom közös és megrendítő!

Emlékezzünk, hogy a múltból a jövőbe tekintően óvatosságot tanuljunk, mert mi is bármikor ilyen szörnyszülöttekké válhatunk. Jézus a következőképp szól tanítványaihoz (Lukács 10,3): „Íme, elküldelek titeket, mint bárányokat a farkasok közé.” Nem a bárányokhoz, hanem a farkasok közé, mert valójában mindannyiunkban benne lakozik a farkas.

A holokauszt voltaképp nem 1944-ben kezdődött, sokkal előbb, a kimondott szavak kegyetlen hatalmával és annak erejével kezdett sarjadni. A korabeli Magyarország nagyjai, a magukat keresztény embereknek valló hatalmasságok már rég elindították a holokausztot kijelentett istentelen szavaikkal. Egy magyar egyházi vezető a következőt mondta: „Azt már világosan látjuk, hogy a magyar–cigány keveredés ártalmas, ennek megfelelő intézkedés még nincs.”

Dr. Vassányi István szolgabíró azt javasolta, hogy a romákat „hatéves kortól, nemre való tekintet nélkül eltávolíthatatlan vegyszerrel megjelöljék”. Endre László a harmincas években még főszolgabíróként azt követelte, hogy a „bűnöző oláh cigányokat” zárják koncentrációs táborokba, a férfiakat pedig sterilizálják.

A szavaknak hatalma van, könnyedén ordas eszmék táptalajává válhatnak.

Emlékezzünk, hogy a múltból a jövőbe tekintően óvatosságot tanuljunk, mert mi is bármikor szörnyszülöttekké válhatunk.

65 évvel az auschwitz–birkenai cigánytábor felszámolása és annak utolsó 3000 lakójának kivégzése után Magyarországon az ordas eszméknek újra halálos áldozata lett: 2009. augusztus 2-án, éppen öt évvel ezelőtt lőtték agyon kislétai otthonában, álmában a 45 éves Balogh Máriát és sebesítették meg az akkor 13 éves kislányát szélsőséges nézeteket valló sorozatgyilkosok. Bűnük csak az volt, hogy a Jóisten cigánynak teremtette őket.

A véskorszak idején voltak igaz, keresztény emberek is, akik mentették az üldözötteket, sokszor saját maguk és családjuk testi épségét is kockáztatva. Rengeteg írást, dokumentumot találhatunk arra vonatkozóan, hogy miként mentették ezek az igaz emberek zsidó sorstársainkat. Azonban jómagam bármilyen mélyre is ástam a források tömegében, arról nem találtam említést, hogy a cigányokat miként mentették.

* Elhangzott: holokauszt-megemlékezés, Albertirsa, 2014

Meglehet, a történészeknek nem volt erre a munkára még idejük. Előfordulhat az is, hogy nem tartották fontosnak ezt a kutatási témát. Vagy talán nem is mentett bennünket, cigányokat senki, s ezért nincs erről semmilyen adat?

Nagy kérdések ezek, azonban ettől is nagyobb kérdés az, hogy képesek vagyunk-e mi, cigányok saját magunkat megmenteni, a lelkünket és fizikai életünket egyaránt?

Imádkozunk-e eleget Istenhez azért, hogy tisztítson meg bennünket, hogy megigazulva járuljunk színe elé? Keresztény emberhez méltó életet élünk-e, és képesek vagyunk-e ennek megfelelően nevelni gyermekeinket?

Fizikai értelemben tudunk-e, akarunk-e tenni azért, hogy mi is ki tudjuk menteni saját magunkat, vagy még mindig másra várunk? Képesek vagyunk-e összefogni, s ha a szükséges kényszer úgy hozná, meg tudnánk-e menteni gyermekeinket, családunkat, népünket? Vagy ismét lehorgasztott fejjel menénk a vágóhídra?

A szavaknak hatalma van!

Mostani nagyjaink is sokszor ejtenek ki etnikai ellentéteket gerjesztő szavakat. Az egyik nagyváros polgármesterjelöltje azt mondta, hogy „sokan nem hisznek a cigányokkal való együttélésben, miután tapasztalják, hogy az együttélés helyenként, városrészenként nem konfliktusmentes”. Akkor most mi történjen velünk, cigányokkal, ha nem lehetséges az együttélés, kérdezem én?

A megoldás nem tűnik könnyűnek, azonban ha tágra nyitjuk szemünket és körbenézünk a nagyvilágban, könnyűszerrel megtalálhatjuk a helyes megoldást.

Nem kell hozzá zsenialitás, a spanyolviasz feltalálása, csupán akarat és kis többletbátorság szükségeltetik. Akkor cigány zászlónkra tűzhetjük az Európában tudományosan bebizonyított legsikeresebb integrációs modult, az autonómiát. Gondolom, a sikeres integrációs akarat miatt szeretnék az autonómiát a székelyek, a kárpátaljai és vajdasági magyarok is. Mi, cigányok ezt az igényt elfogadjuk és támogatjuk.

Azonban nekünk, cigányoknak is ebben kell gondolkodnunk, ha menteni szeretnénk gyermekeinket, családjainkat és népünket, illetve, ha harmonikusan szeretnénk együtt élni a többségi társadalom tagjaival. Az autonómia igénylése nem szitokszó, nem ördögtől való, még a cigányok esetében sem.

A támogató szavak elhangzottak ismert magyar gondolkodók és véleményformálók szájából is. Engedjenek meg két példát:

Orbán Viktor 2008. április 11-én, a Magyar Tudományos Akadémián a következőt mondta: „Szavakkal sokra már nem megyünk. A cigány kultúrájának saját intézményrendszerre van szüksége” – majd hozzáfűzte azt is, hogy a cigány elit-utánpótlás kinevelése az autonómiának lenne a feladata.

Duray Miklós 2011. október 7-én kijelentette: „azt kell megfogalmazni minden társadalmi és gazdasági gond mellett, hogy a romakérdést alapvetően csak a cigány autonómia oldhatja meg”.

Emlékezzünk, hogy a múltból jövőbe tekintően óvatosságot tanuljunk, mert mi is bármikor szörnyszülöttekké válhatunk. Nézzünk bátran a jövőbe a múltból levont konzekvenciákkal, és tűzzük cigány zászlónkra a megmaradás jogos igényét, az autonómiát!